

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 29.06.2006
COM(2006) 356 végleges

**A BIZOTTSÁGNAK AZ EURÓPAI PARLAMENTHEZ
ÉS A TANÁCSHOZ CÍMZETT KÖZLEMÉNYE**

az Európai Unióban az igazságügyi képzésről

A BIZOTTSÁGNAK AZ EURÓPAI PARLAMENTHEZ ÉS A TANÁCSHOZ CÍMZETT KÖZLEMÉNYE

az Európai Unióban az igazságügyi képzésről

1. BEVEZETÉS :

1. Az Amszterdami Szerződés elfogadása, és abba a „szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség” megteremtésével kapcsolatos új célkitűzés belefoglalása következtében új feladatként jelenik meg az igazságügyi képzés. Kétségtelen, hogy az EU-ban hosszú ideje igény van az igazságügyi szakemberek magas szintű képzése iránt, mivel a közösségi jog megfelelő alkalmazása nagyrészt a nemzeti igazságügyi rendszerek feladata. E kérdésnek a bírák, ügyészek és ügyvédek általi ismerete mindig is elengedhetetlen a közösségi jogszabályok megfelelő alkalmazásához és a Szerződés által elismert alapvető szabadságok teljes körű tiszteletben tartásához¹. Mindemellett a jog érvényesülése, amely ez idáig csak arra szolgált, hogy a közösségi jogot a Közösség területén betartassák, az Amszterdami Szerződés keretében önmagában célkitűzéssé vált. Ettől fogva elérendő cél az igazságügyi együttműködés javítása. Az igazságügyi képzés e tekintetben elengedhetetlen eszköznek tűnik.
2. Miután évek óta folyik a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség kialakulása, ez a kérdés különösen sürgetővé vált. Egyrészt a lényegessé lett jogszabály-együttes elfogadása, amelyet most az igazságügyi szakembereknek végre kell hajtaniuk, másrészt a kölcsönös elismerés elvének kialakulása, amely elv lényegében a tagállamok igazságügyi rendszerei közötti kölcsönös bizalom magas fokára épül, fontos kérdéssé teszik az igazságügyi képzést.
3. A „hági program”², amelyet az Európai Tanács fogadott el 2004 novemberében, hangsúlyozza a kölcsönös bizalom növelésének szükségességét, ami „kifejezett, az igazságügyi hatóságok és különböző jogrendszerek közötti kölcsönös megértés javítására irányuló erőfeszítéseket kíván meg”. Mint 2001 decemberében, amikor a laekeni Európai Tanács³ felszólított „a bírák képzésének ösztönzésére szolgáló európai hálózat gyors létrehozására, ami az igazságügyi együttműködés szereplői közötti bizalom kialakítására szolgál”, a hági program úgy véli, hogy az Uniónak különösen az Európai Igazságügyi Képzési Hálózatra kell támaszkodnia. E közlemény célja a Bizottsághoz érkezett azon kérés megválaszolása, hogy „a lehető legrövidebb határidővel dolgozzon ki olyan javaslatot, amelynek célja, hogy az igazságügyi hatóságok számára a meglévő struktúrákból kiindulva egy hatékony európai képzési hálózatot hozzon létre, mind polgári, mind büntető ügyekben, amint azt az alkotmányról szóló szerződés III-269. és III-270. cikke előírja”, és amint az a hági program végrehajtásáról szóló cselekvési tervben is szerepel⁴.

¹ Lásd COM (1993)632 végleges.

² HL C53., 2005.3.3., 1. o.

³ SN (2001) 1200

⁴ HL C 198., 2005.8.12., 1. o.

4. Egyébként ez utóbbi kiemeli a kölcsönös bizalom és az „európai igazságügyi kultúra” megeremtése közötti szoros kapcsolatot, amelynek megerősítéséhez a képzésnek hozzá kell járulnia. Ez az európai igazságügyi kultúra azon alapul, hogy a tagállamok igazságügyi szakembereinek úgy kell érezniük, hogy azonos térséghez tartoznak. A nemzeti igazságügyi rendszerek sokféleségén és gazdagságán túlmenően e térséget különösen azon közös alapvető értékek jellemzik, amelyeket az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény és az Európai Unió alapjogi chartája is tartalmaz, valamint a közösségi jogot és az Unió jogát is magában foglaló, azon jogszabályok összessége, amelyeken mindenki osztozik. A kölcsönös elismerés elvének kialakulása, amely révén valamennyi tagállamban gyorsan és egyszerűen végrehajtható egy más tagállamban hozott igazságügyi határozat, megköveteli ezen összetartozás-érzés megerősítését, és egyben hozzájárul annak megszilárdításához. További alkotóelem az igazságügyi hatóságok közvetlen kapcsolatának elve, amelyet az igazságügyi együttműködésről szóló jogi eszközök legtöbbje megerősít.
5. Sokféle különböző igazságügyi szakma létezik. E közlemény elsődlegesen a közvetlenül az állami hatalom körébe tartozó bírák és az ügyészek képzésének kérdésével foglalkozik, és érintsék bár a szakmák felelősségét, ugyanígy az ügyvédek képzésének kérdésével is. Elemzi az igazságügyi képzés működését a tagállamokban, és azt, hogy az Európai Unió milyen módon járult hozzá annak fejlesztéséhez, különösen finanszírozási programok révén, majd meghatározza az igazságügyi képzésre irányuló jövőbeni európai stratégia alkotóelemeit.

2. AZ IGAZSÁGÜGYI KÉPZÉS AZ EURÓPAI UNIÓBAN

2.1. Tagállamonként nagyon különböző helyzet

6. Az igazságügyi képzési rendszerek nagymértékben kötődnek a tagállamok igazságügyi szervezetéhez, és jelentős sokféleséget mutatnak. A meghatározó elem e tekintetben a bírák, ügyészek és ügyvédek felvételi mechanizmusa.
7. Ami a bírákat és néha az ügyészeket illeti, az alapképzés beható volta attól függ, hogy közvetlenül az egyetem után veszik-e fel őket, vagy néhány év szakmai tapasztalatot követően. A továbbképzés megközelítőleg valamennyi tagállamban létezik, de nem egyformán fejlett.
8. A nemzeti képzési struktúrák a nemzeti igazságügyi rendszerek közötti eltéréseket tükrözik. E rendszerek szerint vagy egységes szakirányon képzik a bírákat, az ügyvédeket és az ügyészeket, vagy különböző szakirányokon. Ami a bírákat és az ügyészeket illeti, az igazságügyi képzés a tagállamok szerint az igazságügyi minisztériumoktól, a legfelsőbb bírói vagy igazságügyi tanácsoktól vagy adott esetben a főállamügyészi szolgálatoktól függ, amennyiben szigorúan elkülönülnek a bírák és az ügyészek, vagy más szakosított intézményektől. Több tagállamban⁵ egyetlen intézmény hatáskörébe tartozik a bírák és ügyészek képzése, akik tartozhatnak ugyanakkor elkülönített szakmai testületekhez. Ami az ügyvédeket

⁵ Németország, Ausztria, Belgium, Franciaország, Olaszország, Görögország, Portugália, Hollandia, Lengyelország, Cseh Köztársaság, Szlovákia, Szlovénia

illeti, a képzés gyakran közvetlenül az ügyvédi kamaráktól függ, és adott esetben az egyetemekhez kapcsolódik.

9. Ugyanígy a közigazgatási bírásokra is ki kell terjednie a képzéssel kapcsolatos európai gondolkodásnak, akár a bírósági bírakkal azonos szakmai testületbe tartoznak, akár nem, tekintettel különösen az olyan területeken betöltött lényeges szerepükre, mint a menekültügy és a bevándorlás. Általában érintett valamennyi bíró, beleértve a különleges bírakat (katonai bírakat, a „juges de proximité”-t vagy békebírakat, kereskedelmi bírakat ...), aki potenciálisan a közösségi jogot hivatott alkalmazni.
10. Jóllehet a Bizottság nem rendelkezik teljes körű információval e kérdésről, úgy tűnik, a tagállamok között nagy különbségek állnak fenn a képzés időtartamával kapcsolatosan. E tekintetben a továbbképzés az egyedüli összehasonlítható tényező, mivel a felvételi rendszerek különbözőek. Néhány esetben jelentős az egyenlőtlenség a bírók, az ügyészek és az ügyvédek között a képzésben való részvétel lehetőségét érintően. Költségvetési szempontból a bírók és ügyészek képzése majdnem minden esetben állami finanszírozású, míg az ügyvédek esetében a szakmai szervezettől függ.
11. Az Európai Uniónak nem feladata, hogy beleavatkozzon a nemzeti képzési rendszerek megszervezésébe, amely a tagállamok jogi és igazságügyi hagyományait tükrözi. Ugyanakkor a kölcsönös bizalom megerősítésének az a feltétele, hogy a képzés elég fejlett legyen, és az ahhoz szükséges eszközöket biztosítsák. A bíróknak, ügyészeknek és ügyvédeknek azonos színvonalú és minőségű képzésben kell részesülniük. Az arra szánt időnek elegendőnek kell lennie mind az igazságügyi rendszer magas színvonalának biztosításához, mind annak lehetővé tételéhez, hogy a programokon belül jelentős európai összetevőt alakítsanak ki. Az európai támogatásokat csak a nemzeti támogatások kiegészítésére lehet felhasználni, és az nem mentheti fel a tagállamokat azon felelősség alól, hogy az igazságügyi szakmai képzés megfelelő szintjét biztosítsák.

2.2. Az igazságügyi képzés európai szempontjai

12. Az igazságügyi képzés megerősítésének szándéka, amelyet politikailag többször is világosan kinyilvánítottak, különösen pénzügyi támogatásban nyilvánul meg. Az igazságügyi képzésben szerepet játszó európai szervezeteken kívül a nemzeti képzési struktúrák hálózatot hoztak létre, hogy a kölcsönös bizalom megerősítésével kapcsolatos kihívásra válaszoljanak.

2.2.1. Az igazságügyi képzéshez nyújtott európai támogatások

13. A Miniszterek Tanácsának szintjén az Olaszország által kezdeményezett 1991-es első megvitatást követően⁶ Franciaország 2000 novemberében jogalkotási kezdeményezést terjesztett elő⁷. Jóllehet, nem fogadták el, e szöveg lehetővé tette a Bizottság számára, hogy az Európai Igazságügyi Képzési Hálózat kiépítésére vonatkozó lehetséges mechanizmusok mérlegét megvonja⁸. Alkalmat adott arra is, hogy a Tanács 2003 júniusában olyan következtetéseket fogadjon el, amelyek

⁶ 1991. október 31-i 9090/91 dokumentum, JUR 107, COUR 13

⁷ HL C 18., 2001.1.19., 9. o.

⁸ SEC (2002) 635

hangsúlyozzák a képzés elengedhetetlen jellegét a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség megvalósításának sikere szempontjából, és amelyek felkérlik a tagállamokat és a Bizottságot, hogy tegyenek lépéseket az Európai Igazságügyi Képzési Hálózat érdekében.

14. Az Európai Parlament a maga részéről a francia kezdeményezés vizsgálatának alkalmával kiemelte, hogy mennyire fontos, hogy az igazságügyi szakembereket a közösségi joggal és az Unió jogával kapcsolatosan képezzék⁹. A tagállamokban működő büntető igazságszolgáltatás minőségéről és a büntető jogszabályok harmonizálásáról szóló ajánlásának¹⁰ elfogadásával a Parlament nemrég kiemelte, hogy „a képzésnek az Unión belüli közös jogi kultúra és az alapvető jogok kultúrája fejlesztésében játszott szerepe kulcsfontosságú, különösen az Európai Igazságügyi Képzési Hálózaton keresztül”.
15. A politikai ösztönzéseken kívül a képzés kialakítását pénzügyi támogatások is élénkítették. 1996 óta, amikor létrehozták a „jog- és igazságügyi rendszerek kölcsönös megismerésének ösztönzésére, és az igazságügyi együttműködés megkönnyítésére” szolgáló, első Grotius-programot¹¹ az igazságügyben dolgozó gyakorló jogászok számára, az Európai Unió egy sor általános vagy ágazati programmal járult hozzá az igazságügyi szakemberek képzésének megerősítéséhez¹².
16. Az Európai Parlamentnek a képzés támogatására irányuló szándéka egy olyan kísérleti projekt létrehozásával valósult meg, amelynek célja az igazságügyi hatóságok közötti csere megerősítése volt. Ez a program 2006-ban is folytatódik, és azt felvették az „alapvető jogok és a jog érvényesülése” elnevezésű keretprogram kialakítására irányuló, 2007–2013-ra szóló jogalkotási javaslatba¹³ (lásd alább). Ez a „polgári igazságszolgáltatás” és a „büntető igazságszolgáltatás” című részeiben tovább erősíti az igazságügyi képzésnek szentelt eszközöket.
17. 2005-ben az Unió által az igazságügyi képzéshez nyújtott pénzügyi támogatás számos találkozót tett lehetővé a szakemberek között¹⁴. Ugyanakkor az éves ajánlattételi felhívások néha előnyben részesíthetik az olyan célzott projektek finanszírozását, amelyek nem részei egy átfogó egységnek, és megnehezíthetik a képzések véglegesítését.
18. Ezért az „alapvető jogok és a jog érvényesülése” elnevezésű keretprogramnak lehetővé kell tennie az igazságügyi képzéshez nyújtott európai támogatások növelését, és támogatnia kell az Unió prioritásai és a folytatott képzések közötti jobb

⁹ Evelyne Gebhardt jelentése A5-0276/2002, HL C 273E., 2003.11.14., 999. o.

¹⁰ P6-TA(2005)0030, HL C 304 E., 2005.12.1., 109. o.

¹¹ 1996. október 28-i 96/636/IB együttes fellépés (HL L 287., 1996.11.8.).

¹² Lásd a STOP- (HL L 322., 1996.12.12.) és a Falcone-programot (HL L 99., 1998.3.31.) amelyeket 2002-ben az AGIS-programban (HL L 203., 2002.8.1.) egyesítettek; polgári ügyekben (HL L 115., 2002.5.1.); a versenyjogban (2004. április 21-i 792/2004/EK határozat) és, 2004-től a Közösség pénzügyi érdekeinek védelmét szolgáló „Hercule”- programot (HL L 143, 2004.4.30.). Pro memoria, Robert Schuman-projekt (HL L 196., 1998.7.14.).

¹³ A Bizottságnak az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz címzett közleménye a 2007–2013 közötti időszakra az „alapvető jogok és a jog érvényesülése” elnevezésű keretprogram létrehozásáról (HL C 211, 2005.8.30. 6.o.).

¹⁴ 2005-ben 1000 bíró vagy ügyész vett részt az Európai Igazságügyi Képzési Hálózat keretében egy másik tagállamban folytatott képzési tevékenységben.

viszonyt, támogatva ez által a nagyratörőbb, összehangolt projekteket, és kialakítva egy valós európai hozzáadott értéket.

19. A pénzügyi eszközökön kívül fontos szerepet játszhatnak a képzés területén az Unió által az együttműködés elősegítése érdekében bevezetett mechanizmusok, mint például egyrészt a polgári ügyekben létrehozott igazságügyi hálózat, másrészt az Eurojust és a büntető ügyekben létrehozott igazságügyi hálózat, az Unió jogi eszközeiről szóló információk terjesztése révén, vagy képzési tevékenységek helyi szintű szervezésével. Ez a szerep a jövőben erősödhet.

2.2.2. *Az igazságügyi képzésben szerepet játszó európai dimenziójú szervezetek*

20. Számos intézmény szervez rendszeresen képzéseket az igazságügyi szakemberek számára. Az egyetemeken kívül meg kell említeni a maastrichti Európai Közigazgatási Intézetet (EIPA), amely 1992-ben Luxembourgban megnyitotta a Bírák és Jogászok Európai Központját. Az Europäische Rechtsakademie (ERA), amelyet 1992-ben Trierben alapítottak, szintén küldetésének tekinti az európai jog behatóbb ismeretének terjesztését a jogászok és az igazságügyi szakmák gyakorlói között. Az EIPA-t és az ERA-t az Európai Unió támogatja.
21. 2000-ben a tagállamok igazságügyi képzésért felelős nemzeti intézményei létrehozták az Európai Igazságügyi Képzési Hálózatot, hogy kapcsolataikat fejlessék, és tevékenységeiket összehangolják. Az Európai Igazságügyi Képzési Hálózat a nemzeti képzési intézményeket egy egyesület keretében fogja össze¹⁵. Célja az európai igazságügyi testületek tagjai számára egy ténylegesen európai dimenziójú képzési program előmozdítása, a képzési szükségletek elemzése terén folytatott együttműködés fejlesztése, a tapasztalatcsere, a programok és a közös eszközök megfogalmazása.
22. Az Európai Igazságügyi Képzési Hálózat értékes eszköznek minősül az igazságügyi képzés fejlesztése és a különböző nemzeti struktúrák uniós joggal kapcsolatos tevékenységének összehangolása tekintetében. 2003-ban és 2005-ben az Európai Unió költségvetésének terhére működési támogatásban részesült. Összehangolja továbbá a bírácoknak szóló 2005. évi csereprogramok jelentős részét. A Bizottság azt javasolja, hogy 2007-től részesüljön éves működési támogatásban, az „alapvető jogok és a jog érvényesülése” elnevezésű keretprogram (a „büntető igazságszolgáltatás” speciális program) keretében.

3. **MILYEN EURÓPAI FELLÉPÉST IGÉNYEL AZ IGAZSÁGÜGYI KÉPZÉS?**

3.1. **A célkitűzések és a szükségletek:**

23. Az igazságügyi képzés megszervezése mindenekelőtt a tagállamok feladata, s rájuk tartozik az európai dimenzió teljes körű integrációja a nemzeti tevékenységeikbe. A szükségletek jelentősek. Büntetőügyekben ezeket különösen a kölcsönös bűnügyi

¹⁵ 23 tagállam, Bulgária és Románia képviselteti magát. Észtországgal és Ciprussal felvették a kapcsolatot. Az ERA ugyanúgy részt vesz benne, és a Lisszaboni Hálózat, amelyet az Európa Tanács keretében hoztak létre, szintén a tagja.

jogsegéllyel kapcsolatos első értékelési ciklus alkalmával emelték ki¹⁶. Az Eurojust és a polgári ügyekben létrehozott igazságügyi hálózat általában ugyanezt állapította meg.

24. Három cselekvéstípusnak kell elsőbbséget biztosítani:

- az Unió és a Közösség által elfogadott jogi eszközökre vonatkozó ismeretek javítása, különösen azokon a területeken, amelyeken a nemzeti bírák különleges hatáskörökkel rendelkeznek¹⁷;
- a nyelvi képességek javítása, annak érdekében, hogy az igazságügyi hatóságok közvetlenül kommunikálhassanak egymással, mint ahogy azt a jogi eszközök többsége előírja;
- a tagállamok jog- és igazságügyi rendszereire vonatkozó ismeretek fejlesztése, lehetővé téve az igazságügyi együttműködés keretében az egyes tagállamok szükségleteinek felmérését.

25. A módszer tekintetében a képzésnek nagy hangsúlyt kell fektetnie azokra a gyakorlati szempontokra, amelyek lehetővé teszik, hogy az elfogadott jogi eszközöket helyesen alkalmazzák. A konferenciák és szemináriumok mellett ki kell alakítani olyan módszereket, amelyek révén a képzések eredményeit nagyobb mértékben lehet terjeszteni. Ebből az okból az oktatóknak is még több képzést kellene biztosítani, különösen azért, hogy támogassák őket az igazságügyi tevékenység európai dimenziójával kapcsolatos ismeretszerzésben, és ösztönözzék őket annak terjesztésében. Fel kell kutatni a képzésnek a — különösen online — ismételten felhasználható és hozzáférhető eszközeit, leginkább az Unió jogi eszközeivel és a nemzeti igazságügyi rendszerekre vonatkozó azon információval kapcsolatosan, amelyet a szakemberek rendelkezésére kell bocsátani. Ebből az okból kívánatos egyrészt a nemzeti képzési szervezetek, az európai jellegű képzést nyújtó szervezetek és az Európai Igazságügyi Képzési Hálózat, másrészt az Eurojust, a polgári ügyekben létrehozott igazságügyi hálózat, és a büntető ügyekben létrehozott igazságügyi hálózat közötti szoros együttműködés. Ezenkívül a nemzeti hagyományok tiszteletben tartásával, a multidiszciplinaritás képzésekbe történő bevezetésének lehetővé kell tennie a nézőpontok összevetését és a tapasztalatok cseréjét, például bírák, ügyészek, ügyvédek vagy rendőrök bevonásával.

26. Az igazságügyi hatóságok közötti közvetlen kommunikáció elve rendszeresen sérül a szakemberek nyelvi képességeinek elégtelen volta miatt. E tárgyban határozott fellépést kell folytatni, különösen az igazságügyi együttműködésben közvetlenül érintett szakemberekre irányulóan.

27. A cserék kitűnő módszernek bizonyulnak a közös vonatkozások kialakításához, tiszteletben tartva a nemzeti identitást. Ezeket ki lehetne egészíteni megfelelő

¹⁶ HL C 216, 2001.8.1., 14.o.

¹⁷ Olyan különleges ágazatokról van szó, mint a versenypolitika (lásd különösen a Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló 1/2003/EK tanácsi rendeletet, amely a nemzeti bíróságokra ruházza e cikkek alkalmazásának hatáskörét), de általánosságban a polgári és büntető igazságszolgáltatásról is, különösen a kölcsönös elismerés elve végrehajtása tekintetében.

tartamú, a Bíróságnál töltött képzési időszakokkal, és az Eurojustnál töltött gyakorlat lehetőségével, a mindkét intézménnyel meghatározandó szabályok szerint.

28. A hágai program kiemeli a nemzeti képzési programokba az európai összetevő felvételének fontosságát. Az egyes tagállamokban az alapképzés fejlettségi szintjének megfelelően különbségtételre kerülhet sor. Általában úgy tekinthető, hogy az alapképzésnek különösen azt kell lehetővé tennie, hogy a jövőbeni szakembereknek megadja a jog és az értékek azonos térségéhez való tartozás érzését. Ugyanakkor a továbbképzésnek lehetővé kell tennie a már tapasztalt szakemberek számára, hogy elsajátítsák az Európai Unióban elfogadott jogi eszközöket. A továbbképzésnek elsősorban az igazságügyi együttműködésben érintett szakemberekre kell irányulnia, természetesen anélkül, hogy az ismeretterjesztéssel kapcsolatos általánosabb céltól eltérnének.
29. A nemzeti képzések európai összetevője megerősítésével lehetővé kell tenni az Unió mechanizmusaihoz kapcsolatos ismeretek jobb terjesztését. Ezzel párhuzamosan a képzés integráltabb szintjét kell kialakítani, amelyet európai szinten fogalmaznak meg és hajtanak végre. Az ilyen típusú képzések megtervezésében a polgári ügyekben létrehozott igazságügyi hálózatnak, az Eurojustnak, a büntető ügyekben létrehozott igazságügyi hálózatnak, és amennyiben úgy kívánja, a Bíróságnak kellene részt vennie, kapcsolatban az Európai Igazságügyi Képzési Hálózattal, az olyan intézményekkel, mint az ERA vagy az EIPA, és a felsőoktatási hálózatokkal.

3.2. Az igazságügyi képzés európai stratégiájának kialakítása

30. Az igazságügyi képzés megerősítése maga után vonja a nemzeti intézmények, az európai szintű intézmények és az Unió intézményei, különösen a Bizottság közötti megerősített kapcsolatok kialakulását.
31. Jelenleg, anélkül, hogy elvetné a sajátos jogi eszközhöz való folyamódás lehetőségét, a Bizottság először az „alapvető jogok és a jog érvényesülése” elnevezésű, 2007–2013-as keretprogramon belül kívánja pénzügyileg támogatni az igazságügyi szakmai képzést az Unió joga és a közösségi jog tárgyában.
32. Ennek végrehajtásakor orvosolni kellene azokat a nehézségeket, amelyek az előző programok során merültek fel. Annak biztosítása érdekében, hogy a képzési támogatások ténylegesen az alapvető szükségletekre irányuljanak, és a tevékenységek közép- és hosszú távú ütemezésének megkönnyítésére, az igazságügyi képzés tagállami és európai szintű elsődleges szereplőivel rendszeresen konzultálnak egy többéves képzésre irányuló európai stratégia kidolgozása céljából, amely később megjelenik az éves programokban.
33. Az európai szervezeteknek, mint az EIPA vagy az ERA, nyújtott folyamatos támogatással párhuzamosan az Európai Igazságügyi Képzési Hálózatot is meg kell erősíteni annak érdekében, hogy a nemzeti szervek közötti koordináció javuljon, és közöttük erős és tartós kapcsolatok épüljenek ki. A Hálózat számára juttatott éves működési támogatás megteremtése lényeges elem, amelyet természetesen a költségvetési szabályozásokban előírt feltételeknek rendelnek alá a tényleges kifizetés tekintetében. Az Európai Igazságügyi Képzési Hálózatnak képesnek kell lennie arra is, hogy más illetékes intézményekkel együtt tisztán európai programok kialakításához kezdjen. A Hálózat összefogja a bírák képzése tekintetében

hatáskörrel rendelkező intézményeket; az ügyészeket csak annyiban kell ide érteni, amennyiben az igazságügyi testülethez tartoznak. A bírák és ügyészek elkülönítésére vonatkozó nemzeti hagyományok tiszteletben tartásával lehetővé kellene tenni az ügyészek teljes mértékű részvételét valamennyi, a Hálózat által irányított, európai szintű tevékenységben. Valójában számos együttműködési mechanizmus, különösen büntetőügyekben a tagállamok ügyészei közötti, valamint az ügyészek és az Eurojust közötti jó együttműködésen alapul. Ugyanígy vizsgálni kell a közigazgatási bírák és általános jelleggel a különleges bírák (például kereskedelmi, munkaügyi bírák...) részvételének kérdését.

34. A többi igazságügyi szakma képzését is meg kell erősíteni, különösen az ügyvédekét, akiknek meghatározó a szerepük. A meglévő programok már lehetővé teszik az őket érintő tevékenységek finanszírozását. A jövőbeni, „alapvető jogok és a jog érvényesülése” elnevezésű keretprogramnak lehetővé kell tennie ezek megerősítését, annak érdekében, hogy megmaradjon az egyensúly az igazságügyi hatóságok és más jogi szakmák között.
35. Pénzügyi szempontból keresni kell az egyszerűsítés lehetőségét, annak érdekében, hogy az európai támogatások jobban célozzák a kiemelt közösség (bírák, ügyészek és ügyvédek) elérését lehetővé tévő projekteket. Különösen figyelembe veszik a nemzeti intézmények kiemelkedő szerepét, amely intézmények közvetlen bevonása lehetővé teheti a nemzeti programokban az európai összetevő megerősítését. Ezenkívül a tevékenységek középtávú tervezésének megkönnyítése érdekében partnerségi keretmegállapodásokat lehet létrehozni a kiemelt intézményekkel fennálló kapcsolatok megszilárdítására; ugyanígy egyes nagyobb projektek tekintetében célzott pályázati eljárásokhoz lehet folyamodni.
36. Végül az igazságügyi képzésnek képesnek kell lennie a szélesebb nemzetközi keretbe való beilleszkedésre, és az Unió határain átnyúló együttműködés lehetővé tételére. Készen kell lennie arra, hogy nyisson az Európa Tanács felé (a Lisszaboni Hálózat keretében), és ezen túlmenően hozzá kell járulnia a harmadik országokkal folytatott igazságügyi együttműködés megkönnyítéséhez és a világon a jogállamiság megerősítéséhez.

4. KÖVETKEZTETÉS:

37. Az igazságügyi képzés az elkövetkezendő éveknek az európai igazságügyi térség megteremtéséhez szükséges lényeges eszköze, ahogy azt a hágai program is hangsúlyozta. Számos szereplőt kell mobilizálni az ehhez való hozzájáruláshoz, és az „alapvető jogok és a jog érvényesülése” elnevezésű keretprogramnak kell a hajtóerő szerepét betöltenie e tekintetben. Az Európai Igazságügyi Képzési Hálózat hágai programban kifejezetten említett megerősítését illetően a pénzügyi támogatás tűnik jelenleg a legmegfelelőbb megoldásnak. A rendőrségi ügyekben egy másik lehetőség mellett döntöttek, mivel az Unió a CEPOL¹⁸ létrehozásával egy európai hivatali szerkezetet választott. Bár hasonló megoldás jelenleg nem tűnik feltétlenül szükségesnek az igazságügyi területen, az európai igazságügyi képzési struktúrák

¹⁸ Az Európai Rendőrakadémia (CEPOL) létrehozásáról és a 2000/820/IB határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2005. szeptember 20-i 2005/681/IB tanácsi határozat, HL L 256., 2005.10.1., 63. o.

más formában való átalakításának kérdését újra meg lehet vizsgálni az „alapvető jogok és a jog érvényesülése” elnevezésű keretprogram jegyében.

38. Ez utóbbi elfogadása jelzi, hogy az Unió mekkora jelentőséget tulajdonít az igazságügyi szakmai képzésnek, mivel megnövelt pénzügyi támogatást biztosít a számára. Az igazságügyi képzésre irányuló európai stratégia nemzeti és európai szereplők bevonásával történő kidolgozásával lehetővé kell tenni az új források optimális felhasználását. Az európai igazságügyi térség megteremtésének jelenlegi szakaszában a szakemberek képzése döntő fontosságú, mivel hozzájárul ahhoz, hogy a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség megvalósításában elért haladás hatékony legyen, és az európai polgárok számára is láthatóvá váljon.